

Talousarvio vuodelle 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2020-2021

361/04.041/2018

KH 26.11.2018 § 330

Kuntien talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kuntalain mukaan neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ja mikäli taseessa on alijäämää yli 500 €/asukas, kuuden vuoden aikana. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntaliiton laatimassa talousarvio ja -suunnitelmasuosituksessa on tarkemmin määritelty talousarvion tehtävät ja rakenne. Talousarviolla ja -suunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät suunnitelman rakenteen. Kaupungin kokonaistalouden näkökulmaa korostetaan tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan esittämisellä. Tuloslaskelmalla osoitetaan, minkälaisen tuloksen talousarvio tuottaa ja miten se muodostuu. Rahoituslaskelmalla selvitetään rahoitustarve ja miten se katetaan.

Tulosohjauksen näkökulma puolestaan toteutetaan käyttötalousosan ja investointiosan toiminnallisilla tavoitteilla ja määrärahoilla. Kuntalain 110 §:ssä tarkoitetut toiminnalliset tavoitteet asetetaan sanallisesti todennettaviksi toimenpiteiksi tai mitattaviksi palvelujen määräksi.

Kemijärven kaupungin taloustilanne ja talousarviosuunnittelun lähtökohdat

Kemijärven kaupungilla on vuoden 2017 tilinpäätöksen mukaan kattamatonta alijäämää yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 talousarviolla pyrittiin hienosti ylijäämäiseen tulokseen talouden tasapainottamiseksi.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuodelta 2018 muodostuu kuitenkin lisää alijäämää arviolta miljoona euroa ja kumulatiivinen alijäämä kasvaa 3,9 miljoonaan euroon. Tämä alijäämä on katettava vuoden 2019 loppuun mennessä.

Valtuusto hyväksyy palvelualueiden määrärahan kokonaiskäytön ja antaa valtuudet lautakunnille ja kaupunginhallitukselle jakaa määrärahat käyttösuunnitelmilla palvelualueiden vastuualueille ja yksiköille.

Talouden tasapainottamiseksi vuoden 2019 talousarviota varten kaupunginhallitus on antanut tarkennetun raamin, jonka pohjalta talousarvioesityksiä on valmisteltu palvelualueilla. Raami oli kaupungin taloustilanteen mukaisesti erittäin tiukka ja hyvinvointipalvelut ei toimintamenojen vuoksi ole päässyt annettuun raamiin talousarvioesityksessään. Erotus annettuun raamiin on 1 040 250 euroa. Tästä summasta miljoona euroa on suunnattu erikoissairaanhoidon palvelujen ostoihin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 kokouksessaan pidettäväksi tulo- ja kiinteistövero prosentit vuoden 2018 tasolla.

Kilpailukyky sopimus ja budjettiriihen päätökset pienentävät kuntien saamia verotuloja ja valtionosuuksia. Kemijärven osalta valtionosuus pienenee 553 500 euroa. Verotulotilitys kasvaa ja vuoden 2019 verotulot ovat 866 000 euroa vuoden 2018 toteutumaa korkeammat.

Kunta-alan työntekijöiden lomarahaleikkaus 30 % toteutetaan 2/2017-9/2019. Työaikaa pidennetään keskimäärin 24 tuntia vuodessa ja palkkoihin ei tehdä sopimuskorotuksia v. 2017. Työnantajamaksut pienenevät yhteensä keskimäärin 2,87 % -yksikön verran.

Kuntien eläkemaksut muuttuvat vuonna 2019, sillä varhaiseläkeperusteinen maksu poistuu ja korvautuu työkyvyttömyyseläkemaksulla, mikä maksetaan osana työnantajan maksamaa palkkaperusteista maksua. Keva laskuttaa työnantajan maksut uuden, vuoden 2019 alusta käyttöön otettavan tulorekisterin ja rekisteriin ilmoitettujen tietojen perusteella.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa kaupungin toimintakate on vuodelle 2019 yhteensä -54 303 390 euroa.

Investointitaso on tulevina vuosina kaupunginjohtajan tekemistä muutoksista huolimatta korkea ja vaikuttaa suoraan kaupungin lainanottotarpeeseen, koska investointeja ei pystytä toteuttamaan omarahoituksella.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen lainanottotarve vuonna 2019 on 10,4 milj.euroa. Vanhoja lainoja lyhennetään samanaikaisesti 5,0 milj. eurolla. Taloussuunnitelmavuosien 2020-2021 osalta tilanne näyttää velkaantumisen osalta todelta pahalta, sillä velkamäärä näyttää kasvavan esitettyjen investointien ja toimintamenojen vuoksi suunnitelmakaudella jopa 47,7milj. euroon eli yli 6 700 euroon asukasta kohden.

Vuoden 2019 talousarvioesityksen keskeiset tunnusluvut, joissa vertailukohtana on kuluvan vuoden tilinpäätösennuste (31.10) ovat:

- toimintamenojen lasku 1,8 %
- toimintakatteen muutos -1,0 %
- vuosikate 2,2 milj. euroa, mikä kattaa poistot 93 prosenttisesti
- investointien tulorahoitus 41 %
- tilikauden tulos 0,4 milj. euroa
- bruttoinvestoinnit -5,4 milj. euroa
- rahoitustarve (toiminnan ja investointien rahavirta) 2,6 milj. euroa
- lainamäärä euroa/asukas 4 771 euroa (ilman konserniyhtiöiden lainoja)

Talousoikeus 2013-2020

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TPE 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintakate	-55 095	-57 831	-55 015	-55 075	-55 716	-54 850	-54 303	-54 160	-54 160
Muutos %	0,1	5,0	-4,9	0,1	1,2	-1,6	-1,0	-0,3	0,0
Tulorahoitus	57 093	57 989	54 270	56 201	55 060	54 950	55 263	55 458	55 894
Muutos %	1,6	1,6	-6,4	3,6	-2,0	-0,2	0,6	0,4	0,8
Vuosikate	2 744	711	-110	2 369	527	1 271	2 198	2 488	2 924
Yli-/alijäämä	-84	-1 999	-2 730	4 209	-1 844	-1 029	438	38	474
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-715	-2 513	-5 243	-1 034	-2 878	-3 907	-3 469	-3 431	-2 957
Nettoinvestoinnit	-3 835	-4 055	-3 720	8 249	-1 755	-2 000	-5 370	-7 800	-4 800
Lainakanta milj.€	28,6	32,2	32,6	32,9	34,5	29,7	35,1	42,9	47,7

Oheisena toimielinten päätökset vuoden 2019 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta vuosille 2020-2021 sekä yhdistelmä toimielinten investointiesityksistä.

Liitteenä 1 talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021 -ehdotus.

(Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy ehdotuksen Kemijärven kaupungin vuoden 2019 talousarvioksi ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelmaksi.

Päätös:

Kokouksessa pidettiin neuvottelutauko klo 18.34 - 18.52.

Kaupunginhallitus päätti, että talousarvio 2019 palautetaan uuteen valmisteluun siten, että suunnitelmakaudella 2020-2021 tavoitellaan 5 miljoonan euron säästöä. Investointien tasoa pitää tarkastella kriittisesti palvelutarpeen ja talouden kantokyvyn mukaisesti.